

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ապարան համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքապետարանի աշխատակազմի 2025-2026թթ. հակակոռուպցիոն միջոցառումների

Հակակոռուպցիոն միջոցառումների ծրագրի նպատակն է՝ Ապարան համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքապետարանի աշխատակազմում տեղական հակակոռուպցիոն քաղաքականության պատշաճ իրագործման ապահովումը:

Փաստաթղթում ներկայացվում է նաև ՏԻՄ-երում և աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատում իրականացնելու մեթոդաբանությունից բխող գործողությունների ծրագիրը, որի հիմնական նպատակն է սահմանել ՏԻՄ-երի այն հիմնական քայլերն ու գործողությունները, որոնց իրականացման արդյունքում կնվազեցվեն ՏԻՄ-երում և աշխատակազմում իրավակիրառական պրակտիկային բնորոշ կոռուպցիոն հնարավոր ռիսկերը:

Ծրագրի արդյունավետ աշխատանքը ապահովելու առաջին քայլը տեղական ինքնակառավարման համակարգի այն հիմնական խնդիրների վերհանումն է, որոնք անմիջական առնչվում են ՏԻՄ-երում հնարավոր կոռուպցիոն ռիսկերի առաջացման հետ:

ՏԻՄ-երում կոռուպցիոն ռիսկերի առաջացման հնարավոր պատճառներ են.

- ✓ Տեղական ինքնակառավարմանը հանրային մասնակցության ցածր մակարդակը.
- ✓ Բնակչության իրազեկվածության պակասը համայնքի ՏԻՄ-երի լիազորությունների վերաբերյալ.
- ✓ Համայնքի կողմից մատուցվող հանրային ծառայությունների մատուցման պատշաճ կազմակերպման հետ կապված խնդիրները.
- ✓ Համայնքապետարանի աշխատակազմում «Մեկ պատուհան» սկզբունքով ծառայությունների տրամադրման որակի բարելավումը.
- ✓ Համայնքի կողմից մատուցվող ծառայությունների ստացման օնլայն հարթակների առկայության վերաբերյալ իրազեկման բացակայությունը և այլն.
- ✓ Օրենսդրական խնդիրներ.

Տեղական ինքնակառավարման գործընթացներում կոռուպցիոն հնարավոր ռիսկերի բացառման տեսանկյունից «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված են տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատանքի հետևյալ հիմնական սկզբունքները.

1. ՏԻՄ-երի գործունեության հաշվետվողականությունը,
2. Հրապարակայնությունը,
3. Թափանցիկությունը,
4. Համայնքի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը,
5. ՏԻՄ-երի սեփական պատասխանատվությունը:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատանքի սկզբունքների կատարումն ապահովելու և տեղական ինքնակառավարման գործընթացներում կոռուպցիոն հնարավոր ռիսկերի վերահսկողության և բացառման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել Ապարան համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքապետարանի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի ինքնագնահատման աշխատանքային հանձնաժողով (այսուհետ՝ Հանձնաժողով):

Աշխատանքային հանձնաժողովի կազմում ընդգրկել՝

- 1) Համայնքի ղեկավար.
- 2) Համայնքի ավագանու անդամ կամ անդամներ.
- 3) Համայնքապետարանի աշխատակազմի քարտուղար.
- 4) Համայնքապետարանը սպասարկող իրավաբանական ծառայության պատասխանատու.
- 5) Համայնքապետարանի աշխատակազմի ֆինանսատնտեսագիտական պատասխանատու.
- 6) Համայնքը սպասարկող Ներքին աուդիտի ծառայության պատասխանատու.
- 7) Քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչ.
- 8) Տեղական ինքնակառավարման ոլորտի փորձագետ.
- 9) Այլ անդամներ.

10) Ինքնագնահատման խմբի աշխատանքները համակարգող անձ՝ համայնքի ղեկավարի որոշմամբ: Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի ինքնագնահատման աշխատանքային հանձնաժողովի ուսումնասիրման և վերահսկման ենթակա ցուցանիշներն են.

1. «Առաջնորդություն և կառավարում».

Ցուցանիշ 1.1	Համայնքի ավագանու գործունեություն.
Ցուցանիշ 1.2	Համայնքի ղեկավարի գործունեություն.
Ցուցանիշ 1.3	Համայնքի աշխատակազմի քարտուղարի գործունեություն.
Ցուցանիշ 1.4	Համայնքի աշխատակազմի գործունեություն.
Ցուցանիշ 1.5	Համայնքի ռազմավարական պլանավորում և տնտեսական զարգացում.

2. «Ֆինանսական կառավարում».

Ցուցանիշ 2.1	Բյուջետային գործընթաց և հաշվետվողականություն.
Ցուցանիշ 2.2	Տեղական հարկային վարչարարություն և ֆինանսական անկախություն.
Ցուցանիշ 2.3	Գնումներ և պայմանագրերի կատարում.
Ցուցանիշ 2.4	Եկամուտների հավաքագրում և ծախսերի կատարում.
Ցուցանիշ 2.5	Եկամուտների հավաքագրում և ծախսերի կատարում.
Ցուցանիշ 2.6	Համայնքի գույքի կառավարում.

3. «Լիազորություններ, հանրային և տեղական ծառայություններ».

Ցուցանիշ 3.1	Հանրային և տեղական ծառայությունների մատուցման վարչարարություն (ՏԻՄ լիազորություններ և պետական մարմինների ապակենտրոնացված լիազորություններ).
Ցուցանիշ 3.2	Հանրային և տեղական ծառայությունների մատուցման պլանավորում և իրագործում.
Ցուցանիշ 3.3	Հանրային և տեղական ծառայությունների համար թույլտվությունների կամ այլ փաստաթղթերի տրամադրում և ծառայությունների դիմաց վճարման ընթացակարգեր.
Ցուցանիշ 3.4	Հանրային և տեղական ծառայությունների հասանելիություն և բավարարվածություն.
Ցուցանիշ 3.5	Հանրային և տեղական ծառայությունների որակ, որակի նկատմամբ հսկողություն, որակի գնահատում (մոնիթորինգ).

4. «Հանրային մասնակցություն».

Ցուցանիշ 4.1	Հանրային մասնակցությանը վերաբերող օրենսդրության պահպանում.
Ցուցանիշ 4.2	Հանրային մասնակցություն որոշումների կայացմանը և հանրային վերահսկողություն.
Ցուցանիշ 4.3	ՏԻՄ-երի և համայնքապետարանի աշխատակազմի աշխատանքի թափանցիկություն/հաշվետվողականություն.
Ցուցանիշ 4.4	Կանանց/երիտասարդների/խոցելի խմբերի ներգրավում (ներառականություն).
Ցուցանիշ 4.5	Հանրության հետ հաղորդակցության ապահովում և հանրության իրազեկում.

Հանձնաժողովը գնահատում է նաև տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում գոյություն ունեցող ներքին հսկողական համակարգերը (ավագանու որոշումներ, համայնքի ղեկավարի կարգադրություններ, կառուցակարգեր, կանոնակարգեր, կարգեր, ուղեցույցեր և այլն):

Հանձնաժողովը առաջին հերթին գնահատում է համայնքային աշխատակազմի ֆինանսական կառավարման հսկողական համակարգերը, որոնք գործող օրենսդրությամբ և տեղական ինքնակառավարման

մարմինների կողմից սահմանված կանոնների (քաղաքականության), ընթացակարգերի և գործողությունների ամբողջությունն են, որով ողջամիտ ձևով երաշխավորվում է համապատասխան համայնքային աշխատակազմի գործառույթների իրականացումը:

Հանձնաժողովի կողմից տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատումը հիմնվում է հետևյալ սկզբունքների վրա՝

- 1) տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից իրականացվող հսկողություն, որն իրենից ներկայացնում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործողություններ՝ ուղղված համայնքային աշխատակազմի կոռուպցիոն ռիսկերի կանխմանը կամ նվազեցմանը:
- 2) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման անկախություն՝ կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման գործառույթի՝ համայնքային աշխատակազմի այլ գործառույթներից առանձնացված իրականացում:
- 3) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման օբյեկտիվություն՝ հանձնախմբի կողմից կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման ընթացքում տեղեկությունների հավաքագրման, գնահատման և փոխանակման գործընթացում՝ մասնագիտական անվերապահ անշահախնդրության ցուցաբերում:
- 4) հանձնախմբի անդամների ազնվություն՝ հանձնախմբի անդամների կողմից՝ կոռուպցիոն ռիսկերի առաջացման բոլոր հանգամանքների հավասարակշռված և համարժեք գնահատում, չենթարկվելով սեփական հետաքրքրությունների կամ այլ անձանց դատողությունների անհարկի ազդեցությանը:
- 5) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման կարողունակություն՝ հանձնախմբի կողմից համապատասխան գիտելիքների, հմտությունների, փորձառության և գնահատման գործողությունները կատարելու համար՝ անհրաժեշտ կարողությունների տիրապետում և կիրառում:
- 6) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման անկողմնակալություն՝ հանձնախմբի կողմից կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման աշխատանքի ազնիվ և պատասխանատու իրականացում:
- 7) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման գաղտնիություն՝ հանձնախմբի աշխատանքի ընթացքում ստացած տեղեկությունների հուսալի պահպանում, մասնավորապես՝ հանձնախմբի անդամները պարտավոր են առանց համապատասխան լիազորության՝ չհրապարակել և չտրամադրել գործունեության ընթացքում կամ արդյունքում իրենց հայտնի դարձած տեղեկությունները, բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:
- 8) հանձնախմբի անդամների վարքագծի կանոններ՝ համայնքային ծառայողների վարքագրի հիման վրա հաստատված հանձնախմբի անդամների վարքագծի կանոններ, որոնք տարածվում են ինչպես հանձնախմբի անդամ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների և համայնքային աշխատակազմի ներկայացուցիչների, այնպես էլ հրավիրյալ անձանց վրա:
- 9) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման կանոնակարգ՝ համայնքի ղեկավարի ներկայացմամբ ավագանու հետ համաձայնեցված փաստաթուղթ, որով սահմանվում են կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման նպատակը, հանձնախմբի լիազորությունները և պարտականությունները, կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման շրջանակը, հանձնախմբի կողմից կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման նպատակով անհրաժեշտ փաստաթղթերի, աշխատանքային պայմանների և գույքի հետ կապված հարցերը:
- 10) կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման առաջադրանք՝ կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման կանոնակարգի հիման վրա կոնկրետ կոռուպցիոն ռիսկի գնահատման առաջադրանքի կամ ուսումնասիրության իրականացում:

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքապետարանի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի ինքնագնահատման արդյունքներին կից՝ և կամայական ձևաչափով, կարող են ներկայացվել տեղեկանքներ, բացատրագրեր, հիմնավորումներ և նմանօրինակ այլ փաստաթղթեր:

Հանձնաժողովը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման արդյունքում ստացված կոռուպցիոն վարկանիշի / ռիսկային, զգայուն, միջին, լավ, գերազանց/ բարելավման գործողությունների ծրագիրը իրականացնում է .

1. ստացված կոռուպցիոն վարկանիշի բարելավման գծով գործողությունների ծրագրի սահմանման համար հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր ցուցանիշի և հետևաբար կատեգորիայի գծով ստացված միավորները:

2. Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման արդյունքում ստացված կոռուպցիոն վարկանիշի բարելավման գծով գործողությունների ծրագրում՝ յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար հանձնախմբի կողմից միջոցառումներ սահմանելով:

3. Յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար կարող է սահմանվել մեկ կամ մի քանի միջոցառում, իսկ յուրաքանչյուր միջոցառման իրագործման համար վերջնաժամկետ, միջոցառումների իրագործման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ և յուրաքանչյուր միջոցառման համար պատասխանատու:

Հանձնաժողովի աշխատանքի հիմքերից է համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի վերաբերյալ ազդարարման ներքին համակարգի ստեղծումը, անխափան աշխատանքի ապահովումը:

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի դրսևորումների և դեպքերի ազդարարման համակարգն իրենից ներկայացնում է՝ կոռուպցիոն ռիսկերի դրսևորումների և դեպքերի տեղեկատվության գաղտնի ստացման, տեղեկատվության պահպանման, վերլուծության և վերլուծության հիման վրա որոշումների կայացման համակարգ:

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և համայնքի աշխատակազմում կոռուպցիոն ռիսկերի դրսևորումների և դեպքերի ազդարարման համակարգում ստացված ցանկացած ազդակ՝ առանց բացառության, պետք է քննարկվի հանձնախմբի կողմից՝ որոշելու այդ տեղեկատվության հետագա կիրառումը: Այն դեպքերը, որոնք կարող են պարունակել քրեորեն պատժելի արարքներ կամ վարքագիծ կամ գործողություններ՝ անվերապահորեն պետք է պաշտոնապես տրամադրվեն համապատասխան իրավապահ մարմիններին:

Կոռուպցիոն ռիսկերի դրսևորումների և դեպքերի տեղեկատվության գաղտնի ստացման նպատակով՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինները սահմանում են տեղեկությունների ստացման գործիքակազմը, մասնավորաբար՝ վեբ-կայքում համապատասխան հարթակ և (կամ) էլեկտրոնային փոստի հասցե և (կամ) թեժ գիծ:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինները երաշխավորում են կոռուպցիոն ռիսկերի դրսևորումները և դեպքերը ազդարարողների գաղտնիությունը:

Աշխատակազմի քարտուղարի ժ/պ՝

Ն.Սիրեկանյան